

Avoim tiede tutkijakouluopetuksessa (Avoimen tieteen palvelut, Kirjasto)

Susanna Nykyri, YTT

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5018-5176>

Päällikkö, avoimen tieteen palvelut

Tampereen yliopisto, Kirjasto

DOI: [10.5281/zenodo.3625667](https://doi.org/10.5281/zenodo.3625667)

This work is licensed under a
[Creative Commons Attribution - ShareAlike 4.0 International License.](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Tällä hetkellä 1/3

- **TRT-90006 Orientation to Doctoral Studies, 3 op (Hervannassa, tekniset alat)**
 - sis. opastus kirjaston palveluihin
 - kokonaisuutta kehitetään tällä hetkellä
- **TAYJ035c Managing research information (2 op):**
- <https://www.tuni.fi/opiskelijanopas/opintotiedot/opintojaksot/otm-3f4fa64a-cb59-4b73-9eb9-c14a984d7600?year=2019>
- Goal of this online course is to get the participant acquainted with the processes of systematic information management within the participants' own research work. After completing the course, the participant
 - will be able to seek and manage information efficiently
 - recognizes how metrics can be utilized in evaluating scientific visibility and impact
 - **understands the open science principles in research publication and can assess scientific publication channels**
 - **knows the key principles of research data management**

Tällä hetkellä 2/3

+ TAYJ12a Tutkimusetiikka -kurssi, avoimen tieteen osuus (suomi + englanti)

Yleiskuvaus: Kurssi käsittelee tutkimuseettisten periaatteiden tiedollista, moraalista ja yhteiskunnallista oikeutusta. Kurssilla kuvataan, miten tutkimuseettisten periaatteiden tulisi ohjata tutkimusaineiston hankintaa ja hallintaa, tieteellistä päättelyä, tiedeyhteisön sosiaalisia käytäntöjä, tutkimusryhmien toimintaa, vuorovaikutusta tutkimuksessa mukana olevien ihmisten ja eläinten kanssa sekä tutkijoiden ja laajemman yleisön välisiä suhteita.

- Avoin julkaiseminen: Avoimen julkaisemisen periaatteet, miksi ja miten julkaista avoimesti, miten ja minne rinnakkaistallennan, luotettavan julkaisukanavan valinta, saalistajalehdet, kirjoittajamaksut
- Tutkimusdatan hallinta: Aineistonkeruun ja -hallinnan eettiset periaatteet, aineiston elinkaari, mitä eettisiä seikkoja tulee huomioida ennen aineistojen keräämistä, aineiston käsittelyn aikana ja aineiston jatkokäytössä (mm. eettinen ennakkoarviointi), aineistoista sopiminen, metadatan tuottaminen
- URL: <https://www.tuni.fi/opiskelijanopas/opintotiedot/opintojaksot/otm-8720ae20-4eee-4b5d-8958-dcb08314845b?year=2019>

Tällä hetkellä 3/3

- **TAYJ031a Scientific Communication: ABC of Scientific Communication, 2 op. Incl. lecture on Research article publishing: open access.**

URL: <https://www.tuni.fi/opiskelijanopas/opintotiedot/opintojaksot/otm-e88c542a-8c5b-40c9-b03d-839fff1b84db?year=2019>

- Lääketieteen väitöskirjatutkijoille suunnattu
- Laajasti yksittäisiä erilaisia koulutustilaisuuksia (aiheina mm. DMP:n laatiminen, datan omistajuus ja lisensointi). V. 2020 erityisenä kohderyhmänä opinnäytetöiden ohjaajat, lisäksi pilotoidaan graduryhmissä. Esimerkkejä:
 - Lisenssiseminaari (10/2019): Lisenssiseminaari: Tutkimusaineistojen, oppimateriaalien ja ohjelmistojen käyttöoikeudet – mitä minun tarvitsee tietää? URL: <https://www.tuni.fi/fi/ajankohtaista/lisenssiseminaari-tutkimusaineistojen-oppimateriaalien-ja-ohjelmistojen>
 - Datanhallinnan aamupäivä opinnäytetöiden ohjaajille ja opettajille (11/2019). URL: <https://www.tuni.fi/fi/ajankohtaista/datanhallinnan-aamupaiva-opinnaytetoiden-ohjaajille-ja-opettajille-12-11>
 - DMPTuuli-työpajat
 - Sis. koulutus erit. Datapalveluverkostossa
 - Kutsuttuina puhujina ja luennoitsijoina muilla kursseilla

Suunnitelmissa 2020-2021

Managing research information 2 op ->3 op, kasvatetaan AT-osuutta (tässä vaiheessa moduulit 2-4)

- 1) Information literacy
- 2) Visibility and impact
- 3) Data management
- 4) OA publishing

Yleistä toteutuksesta

Kirjaston koulutuksissa ja opetuksissa ns. pakolliset moduulit suunnitellaan niin, että ne on mahdollista toteuttaa täysin verkossa. Opetus on verkossakin monimuotoista – luentoja, tietoiskuja, luettavaa, oppimistehtäviä, vuorovaikutusta. Kaikissa moduuleissa on kuitenkin mukana myös kontaktiopetuksena tarjottava orientaatio sekä työpaja/työpajoja oppimistehtävien suorittamisen tueksi. Opetuskielenä englanti. Opetusta tukevat työpajat ja kontaktiopetus tarjotaan tarvittaessa sekä suomeksi että englanniksi kysynnän mukaan.

"Opetustarjonnan toteutuksessa huolehditaan siitä, että tohtorikoulutusta järjestetään myös monitieteisissä ja monimuotoisissa (digitaalisissa) toimintaympäristöissä. Erityisesti pakollisten opintojen osalta joustavat suoritustavat esim. etä- ja verkko-opintoina tulee mahdollistaa."

- Jatkotutkintojen rakennetta ja sisältöjä koskevat periaatteet 1.8.2020 alkaen. (Hyväksytty konsistorissa 11.6.2019)

Pakollisia osaamisalueita: Tutkimusetiikan ja hyvän tieteellisen käytännön osaaminen. Sisältyy yleisopintoihin. (Rakenteessa on myös Tutkimusalan ja tieteenalan opinnot ja Täydentävät opinnot.)

Toiveissa ja alustavissa jatkosuunnitelmissa : Datanhallinta, osio 2

2-3 eri suuntausta, kukin 1 op

- Järjestetään vuorovuosin
- Edellytyksenä Datanhallinta, osio 1:n suoritus

Ensisijainen teemakokonaisuus (datanhallinta 2): kysely- ja haastatteluaineistot

Syvennetään datanhallinta1:n teemoja.

- Aineistojen kerääminen (mm. erilaiset työkalut kuten RedCap)
- Eettiset ja lainsäädännölliset aspektit (henkilötietojen käsittelyt, tekijänoikeus, luvat, omistajuus, lisenssit)
- Aineistojen käsittely (tiedostomuodot, tiedostorakenne)
- Aineistojen anonymisointi
- Aineistojen säilytys tutkimuksen aikana
- Aineistojen kuvailu ja metadata
- Aineistojen avaaminen ja uudelleenkäyttö, data julkaisuna, viittaaminen (myös mistä aineistoja voi etsiä ja saada)
- Harjoituksia

Vaihtoehtoisia/lisäksi teemakokonaisuuksia

- Somedata 1 op
- Terveysdata 1 op
- Tekniikan alojen data 1 op

- Vastuullinen tiedeviestintä ja tutkimuksen näkyvyys ja vaikuttavuus (yhteistyössä viestinnän kanssa) 1 op

Lisäksi

- Huom. Tutkijakouluopetus erittäin tärkeä väylä! Muitakin tärkeitä koulutusmahdollisuuksia ja koulutuksen kohdeyleisöjä on.
- TAU:ssa kohdennamme koulutusta enenevästi opinnäytetöiden ohjaajille. Pilotoimme datanhallintataitojen peruskoulutusta myös graduryhmissä.
- Tärkeää tutkijakouluopetuksessa myös DMP-taitojen ja dataan liittyvien näkökulmien integroituminen myös tieteenalaopetukseen.
- Muun henkilöstön koulutustarve laaja ja kirjava. Tärkeää yhteistyö datapalvelun kaikkien yksiköiden (mm. kirjasto, tietohallinto, tutkimushallinto) ja lisäksi HR:n kanssa.
- Kansallisessa AT:n Datakoulutukset-työryhmässä (pj Nykyri) mietimme nyt erityisesti, miten tukea ja lisätä datanhallinnan kouluttajien välistä yhteistyötä
- AT myös osa perusopintojen IL-opetusta (ks. <https://libguides.tuni.fi/koulutus>)

Kiitos!

susanna.nykyri@tuni.fi

Lisätietoja erityisesti myös katja.falt@tuni.fi ja researchdata@tuni.fi